

Samebyarnas arbete med renbruksplaner

Nu är det Sametinget som är verksamhetsägare för arbetet med renbruksplaner och införandet av RBP-konceptet. Vi ska skapa ett webbaserat verktyg som ska ge bättre stöd för rennäringen i samhällsplaneringen.

Regeringsuppdraget innebär att vi fortsätter arbetet med att ajourhålla och kvalitetssäkra renbruksplanerna i samverkan med samebyarna och Skogsstyrelsen.

Skogsstyrelsen ska i samverkan med Sametinget och samebyarna arbeta vidare med renbruksplaner och utveckla en god samverkan mellan rennäring och skogsbruk.

- **Verksamhetsägare** är Sametinget med befintlig personal.
- **Verksamhetsledare** för RBP-konceptet är Leif Jougda som har avslutat sin tjänst hos Skogsstyrelsen.
- **Utbildningspaket** ska tas fram där samebyarna kan välja utbildningar på olika nivåer och med varierande inriktning för upprättandet av RBP.
- **Styrgruppen** för RBP består av representanter från samebyar, Sametinget, Skogsstyrelsen och SSR.

Lars-Ove Sjäjn, näringslivschef
Tel. 063-15 08 51
lars-ove.sjajn@sametinget.se

Leif Jougda, verksamhetsledare
Tel. 073-840 53 55
leif.jougda@gmail.com

Du vet väl...

... att Sametinget har översiktliga kartor över samebyarnas markanvändning på webben?

sametinget.se/underlag

Förvaltningsverktyg för toleransnivåer

Syftet med förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen är att möjliggöra mer riktade åtgärder för att minska rennäringens förluster till följd av stora rovdjur samt ge effektivare handläggning och större legitimitet för beslut som avser

både rovdjurs- och rennäringförvaltningen. Det övergripande målet är en förbättrad samexistens mellan rennäring och stora rovdjur.

Fortsatt hög skadenivå

Sametingets statistik visar att rovdjurens skada på renhjorden ligger kvar på en relativt hög nivå sedan förvaltningsverktyget infördes vid årsskiftet 2014. Man kan heller inte utläsa av rovdjursersätningarna att skadenivån förändrats.

Implementering saknas

En svårighet är att riksdagens beslut om fastställda toleransnivåer är ett politiskt beslut. Beslutet är inte implementerat i varken någon lag eller förordning och inte heller i Naturvårdsverkets föreskrifter. Därför är det svårt att få gehör för jakt på rovdjur utifrån hänvisningar till samebyarnas beräkningar på skadenivån enligt förvaltningsverktyget.

Utveckling av beräkningsunderlag

Sametinget har tillsammans med Naturvårdsverket påbörjat en utveckling av de beräkningsunderlag som används som stöd i samråden mellan länsstyrelserna och samebyarna. En del i detta är att förfinas den produktionsmodell som idag används av flera samebyar.

Bättre uppföljning

Vi försöker också förbättra uppföljningen av samråd och metoder för att säkerställa att ny kunskap och lokal och traditionell kunskap kan implementeras effektivare i förvaltningsverktyget.

Framtiden

Från Sametingets sida arbetar vi nu med att få acceptans och enhetlighet i samrådsunderlagen. Dessutom har vi inlett ett arbete att få riksdagsbeslutet om toleransnivåer reglerat via i första hand lagar och förordningar.

Lars-Ove Sjäjn, näringslivschef
Tel. 063-15 08 51
lars-ove.sjajn@sametinget.se

Samhällsplanering

Samhällsplanering omfattar arbetet för det samiska samhällets möjlighet att utvecklas och för ett självbestämmande i de samiska frågorna i det övriga svenska samhället. I arbetet ingår bland annat att besvara remisser, delta i olika regeringsuppdrag och miljömålsarbeten samt tillhandahålla planeringsunderlag för externa intressenter när det gäller renskötselns markanvändning.

Klimatanpassning

Sametinget har fått medel av SMHI för att under 2016 arbeta med en handlingsplan för rennäring och samisk kultur i ett förändrat klimat. Syftet är att få en samlad bild hur förändringar i klimatet påverkar förutsättningarna för rennäringen och samisk kultur, identifiera problem och inventera och analysera möjliga förslag till klimatanpassningsåtgärder.

Kommunikation vid markexploatering

Sametingets samhällsplaneringsgrupp (tjänstemän och politiker) hade en workshop i december 2015 med fokus på kommunikation, gruvor och mineraler. Vi jobbade med syfte, målsättningar, ansvarsfördelning och aktiviteter för vårt kommunikationsarbete vid markexploatering gentemot kommuner, gruvbolag och andra exploitörer med utgångspunkt i Sametingets gruvpolicy.

Påtaglig skada

Samhällsplaneringsfunktionen utreder vad skadebegreppet «påtaglig skada» i 3 kap. 5 § miljöbalken (1998:808) kan innebära för renskötselns del. Det hör samman med Boverkets remiss om förslag till vägledning för nationella myndigheters underlag, beslut och redovisning rörande anspråk på riksintressen i 3 kap. miljöbalken. I Boverkets remiss föreslås tre nationella kriterier för riksintressen och att ingen generellt fastställd tid för översyn av riksintresseanspråken läggs fast.

Laila Rehnfeldt, samhällsplanerare

Tel. 0980-780 24

Anne Walkeapää, samhällsplanerare

Tel. 0980-681 92

Peter Benson, GIS-samordnare

Tel. 0980-780 55

Tomas Kuhmunen, GIS-samordnare

Tel. 0980-780 20

Du vet väl...

... att vi har goda råd om bra samråd på vår hemsida?

sametinget.se/brasamrad

Problem med underhåll av riksgränsstängsel

Det finns en mängd gårdar och anläggningar i gränstrakterna mellan Norge och Sverige som kräver årligt underhåll. Ansvaret är delat mellan den norska och den svenska staten.

Snöskoterkörning

Sametinget i Sverige har en överenskommelse med Fylkesmannen i Norge om att underhålla vissa riksgränsstängsel på norsk sida av riksgränsen. Vi har ansvar för stora delar av renskötselstängsel och anläggningar längs riksgränsen, delvis på norsk sida. Vi är liksom renskötare beroende av att kunna köra snöskoter på norsk sida.

Krav på ny överenskommelse

Upplysningar från Statens vegvesen i Norge gör gällande att svenskt förarbevis för snöskoter inte per automatik ger rätt att köra snöskoter i Norge. Istället menar man att det krävs en ny överenskommelse mellan länderna. Sametinget har även stora problem att få tillåtelse för helikopterkörning i Børgefjell nasjonalpark. Tillåtelsen gäller endast ett bestämt antal turer i ett bestämt tidsrum, vilket är omöjligt att veta på förhand.

Allt detta gör att vi i maj meddelat näringsdepartementet att vi inte kan ta ansvar för underhållet på norsk sida. Det drabbar flera samebyar. Sametinget kan inte heller lägga ut arbetet på entreprenad till berörda samebyar, eftersom det skulle vara detsamma som att uppmuntra till lagbrott.

Patrick Axelsson, arbetsledare

riksgränsstängsel, Tel. 0980-780 25

Samisk mat

Två regeringsuppdrag pågår att i samverkan med andra myndigheter främja och synliggöra samisk mat, matkultur och besöksnäring. Jordbruksverket har i uppdrag att utveckla traditionell småskalig matkultur. Det finns utvecklingsbara områden inom mat, kultur, turism och ekoturism.

Sametinget har tillsammans med olika aktörer diskuterat olika åtgärder för att främja samisk mat och matkultur. Sametinget hoppas kunna fortsätta den processen och etablera kontakt med fler aktörer.

De insatser som Sametinget vill satsa på gäller kompetensutveckling, demonstrationer och information, kvalitetsmärkning och certifiering. För att synliggöra samisk matkultur vill Sametinget upprätthålla tidigare kontakter och skapa nya kontakter med näringsidkare och mataktörer. Samisk mat- och besöksnäring behöver ständigt uppmärksammas och kommuniceras. Detta ska vi göra genom marknadsföring och genom att uppdatera hemsidan.

En regional livsmedelsstrategi håller på att tas fram av Norrbottens läns landsting, LRF samt Länsstyrelsen i Norrbotten i tillägg till den nationella livsmedelsstrategin. Den förväntas bli färdig till hösten 2016. Sametinget ska lämna inspel om samisk mat till denna.

Elena Walkeapää, projektledare

Tel. 0980-681 90

Landsbygdsprogrammet

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Landsbygdsprogrammet 2014-2020 har kommit igång! Det består av stöd och ersättningar för att utveckla landsbygden och är en del för att nå målen i EU:s tillväxtstrategi. Alla myndigheter som ansvarar för stöd inom landsbygdsprogrammet har handlingsplaner. Handlingsplanerna gäller för ett år i taget och uppdateras varje år. Sametingets regionala handlingsplan är godkänd av Jordbruksverket.

Ett 50-tal ansökningar har hittills kommit in till oss. I mitten av mars 2016 öppnade IT-systemet så att Sametinget fick tillgång till ansökningarna. Vi arbetar nu med att bereda dem. Stöden är lite annorlunda i jämförelse med förra programperioden. Om du har sökt investeringsstöd förut så känner du igen stödformerna. Men några stöd är nya och vi vill här slå ett extra slag för dessa stöd.

Projektstöd till investeringar:

Projektstöd för investeringar passar där den gemensamma nyttan är stor men enskilda har svårt att finansiera det själva. Myndigheter, kommuner, landsting, regioner, företag, föreningar och andra organisationer kan ansöka.

1. Du kan få stöd om du utvecklar ny eller befintlig småskalig infrastruktur på landsbygden och investerar i t.ex:

- att sätta upp vägbelysning
- att anlägga mindre vägar
- att bygga bryggor och broar

Det kan också vara annat som inte ingår i kommunens investerings- och underhållsplaner, men som skulle göra stor skillnad för de boende. Sametinget prioriterar ansökningar där nyttan tillfaller flera verksamheter eller boendemiljöer.

2. Du kan få stöd om du investerar i:

- anläggningar för idrotts- och fritidssysselsättning
- samlingslokaler för olika typer av aktiviteter.

Ur ett samiskt perspektiv är det viktigt med lokala knutpunkter att samlas kring, både ur ett språkligt och ett kulturellt perspektiv. Det kan t.ex. vara samlingslokaler som kan användas för uthyrning av rum till mikroföretagare, lek och idrott för barn och vuxna, slöjdverkstad för unga och café, konferens och samlingsrum i övrigt. Sametinget prioriterar investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler som kan visa på ett brett användningsområde, t ex aktiviteter för alla kategorier av utövare och olika typer av verksamhet.

3. Du kan få stöd för investeringar som skapar möjligheter för rekreation för allmänheten och förbättrar möjlighet till turism, t.ex:

- badplatser, lekplatser, elljusspår eller leder för vandring, cykel, kanot och skoter. Dessa ska vara fria att använda för allmänheten.

Du kan också få stöd för att ta fram och sprida turistinformation, t ex:

- turistbroschyrer, webbplatser och skyltar för att informera om bygden och de natur- och kulturarv som finns.

Sametinget prioriterar investeringar i infrastruktur som utvecklar besöksnäringen så att den samiska kulturen och näringarna synliggörs och tar hänsyn till det samiska kulturlandskapet på ett miljömässigt hållbart sätt. Detta gäller även turistinformation som beskriver det samiska kulturlandskapet och som inkluderar samisk historia, kultur och näringar som en naturlig del i regionen.

4. Du kan få stöd för att restaurera natur- och kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader uppförda och brukade enligt samisk tradition.

Det handlar om att vårda, bevara och utveckla miljöer som traditionellt samlar samer och som också är viktiga som informationspunkter om samer och samiskt levnadssätt förr och nu. Det är miljöer som traditionellt fungerar som samlingsplatser för samer vid dop, begravningar, bröllop och andra viktiga händelser som marknader som t.ex:

- kyrkstäder där det finns samiska, byggnader och andra visningsmiljöer med samisk anknytning.

Läs mer i Sametingets regionala handlingsplan.

Du hittar mer information om de olika stöden på vår hemsida och länkar till Jordbruksverket:

sametinget.se/landsbygdsprogrammet

Ingela Nilsson, enhetschef

Tel. 063-15 08 75

Tanja Sevä, handläggare

Tel. 0971-550 70

Interreg-programmet

Interreg Nordprogrammet 2014-2020 är ett EU-program som vill stärka en hållbar ekonomisk och social utveckling genom stöd till samarbeten över nationsgränserna.

Nordprogrammet är uppdelat i två geografiska delområden; delområde Sápmi och delområde Nord. Total finansiering för programmet är 76 miljoner euro, varav ca 39 miljoner euro är EU-finansiering. Insatsområdena är:

- Forskning och innovation
- Entreprenörskap
- Kultur och miljö
- Gemensam arbetsmarknad

Den som ansöker ska vara en juridisk person - privat eller offentlig. Planera och organisera det kommande projektet. Se över vilka partners som bör delta i projektet. Tänk på att det ska finnas partners från minst två av länderna inom programområdet. Nordprogrammet ser positivt på att det är partners från både Norge, Sverige och Finland. Processen ska leda fram till en tydlig och välfungerande plan med mätbara mål.

Interreg Nord prioriterar projekt som:

- kan visa på behovet (vilket problem som ska lösas)
- har god förankring bland de som berörs
- har ett tydligt gränsregionalt mervärde
- bidrar till bestående effekter efter projektidens slut
- bidrar till programmets mål och resultat

Helen Bergkvist, handläggare

Tel. 063-15 08 55.

Statistik för samebyarna

Rovdjurs- inventering

På vår hemsida finns statistik över slakt, renar och renägare, samt statistik om rovdjur baserat på Sametingets utbetalningshandläggning (även alla §5 fall). Under 2015 utvecklade vi motsvarande statistik specifikt för samebyarna. Samebyns egen statistik kommer man enbart åt via skyddande inloggning.

Ansökningshandlingar för inloggning skickades ut till varje sameby förra sommaren. Hör av er om ni har frågor eller vill ha en ny ansökningshandling!

Nytt webbverktyg

Under 2016 utvecklar vi ett inloggningsbart webbverktyg som stöd för samebyarna inom förvaltningsverktyget gällande toleransnivån för rovdjursskador på renhjorden. Vi avser att ta fram färdiga beräkningar för den s.k. produktionsmodellen (förlust baserad på renhjordens produktion) samt beräkning för rovdjursmodellen (slaktförlust baserat på *Native predators reduce harvest*, Hobbs 2012). Beräkningarna ska gå att påverka utifrån samebyarnas lokala och traditionella kunskaper. Sametinget kommer att gå ut med mer information om webbverktyget där samebyarna kommer att kunna påverka slutresultatet.

Rickard Doj, projektledare statistik
Tel. 063-15 08 76

Du vet väl...

... att du kan få renmärkesregistret som en pdf till din smarta telefon? Den fungerar även utan mobiltäckning!

... att samma pdf-fil kan användas för att trycka renmärkesböcker?

sametinget.se/renmarkesregistret

Hans Inga, renmärkeshandläggare,
Tel. 0980-780 46

Vi påminner om att följande kostnader godkänns för genomförd rovdjursinventering:

- Arvode/ lön
- Socialavgifter på lönen
- Mötesarvodet för rovdjurssamordnare
- Traktamenten
- Skoterersättning
- Bilersättning
- Inköp av skoterbensin i samband med inventeringen
- Flygkostnader för inventeringen

Kopior av fakturor och genomförda betalningar ska bifogas till redovisningen.

Kristina Hotti, administrativ handläggare, Tel. 0980-780 39

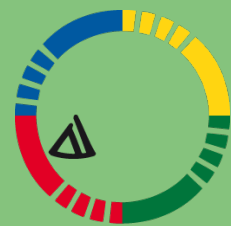
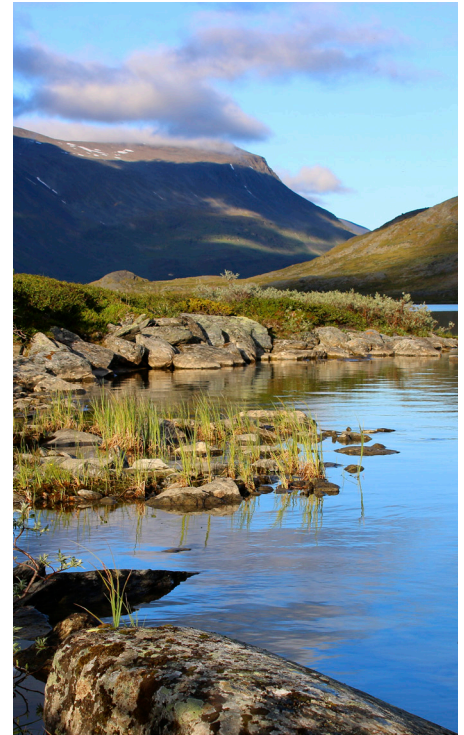
Bidrag till skadeförebyggande åtgärder

Sametingets rennäringsnämnd har antagit riktlinjer för beslut om bidrag för skadeförebyggande åtgärder. Riktlinjerna är ett stöd och en vägledning när beslut om bidrag ska fattas. I korthet gäller:

- I mån av medel kan bidrag om maxbelopp på 15 000 kr per skydds-jaktsärende och objekt av lyckad eller misslyckad skydds jakt utbetalas.
- Utbetalning sker endast efter ansökan och mot inlämnad rekvisition.
- För övriga skadeförebyggande åtgärder görs individuell prövning. Särskild hänsyn tas vid akuta/svåra vargsituationer.

Läs mer på sametinget.se/skadeforebyggande_atgarder

Stefan Forsmark, rovdjurshandläggare, Tel. 0980-780 40

**Sámediggi
Sámedigge
Sáemiedigkie
Sametinget**

Ansvarig utgivare:
Näringslivschef Lars-Ove Sjajn

Redaktör:
Kommunikatör Marie Enoksson

Besöksadress:
Adolf Hedinsvägen 58

Postadress:
Box 90, 981 22 GIRON/KIRUNA

Telefon växel:
0980-780 30

Webbplats:
www.sametinget.se

E-post:
kansli@sametinget.se

Alla anställda nås på e-postadress:
fornamn.efternamnsametinget.se